

Joakimfest 16. – Međunarodni pozorišni festival – Knjaževsko-srpski teatar

GLAVNI PROGRAM / MAIN PROGRAM

Upotreba čoveka

8.10 / 20:00 /

Kao da kraj nije ni sasvim blizu

9.10 / 20:00 /

10.10 / 12:00, 14:00, 16:00, 18:00, 20:00

Bludni dani kuratog Džonija

11.10 / 20:00 /

Samo glas

12.10 / 20:00 /

Naš magacin

13.10 / 20:00 /

I konje ubijaju, zar ne

14.10 / 20:00 /

Ako dugo gledaš u ponor

15.10 / 20:00 /

PRATEĆI PROGRAM / SIDE PROGRAM

PRVIH 15 GODINA

8. okt – 1. nov / Otvaranje u 19.30

Foaje Knjaževsko-srpskog teatra

Kulturni centar UMMUS

Postavka izložbe plakata sa prethodnih 15 izdanja Međunarodnog pozorišnog festivala Joakimfest (Joakiminterfest).

POZORIŠTE, DIJALOG, SEĆANJE

9. okt / 12:00 / Knjaževsko-srpski teatar

Doprinos i značaj „malih izdavača“

u Srbiji – pozorište i drama

Radni sto – nezavisna mikroizdavačka kuća – Bojana

Denić, glavna i odgovorna urednica

Knjaževsko-srpski teatar – Izdavačka delatnost – Marko

Misirača, reditelj

14. okt / 12:00 / Knjaževsko-srpski teatar

SEĆANJE NA PROF. DR DRAGANA KLAJČA (1950-2011)

TIM FESTIVALA JOAKIMFEST / Joakimfest FESTIVAL TEAM MEMBERS

Direktor festivala i Knjaževsko srpskog teatra /

Festival director and the Princely Serbian Theatre

general manager:

Mladen Knežević

Umetnička direktorka i selektorka 16. Joakimfesta /

Artistic director and curator of the 16th Joakimfest:

Branislava Ilić

Organizacioni deo / Organization:

Izvršni producent / Executive producer:

Mr Vojo Lučić

Odnosi s javnošću, marketing /

Public relations and marketing:

Jovana Perić

Web administrator i arhiva festivala /

Web administrator and festival archivist:

Zoran Miljković

Tehnička koordinatorka / Technical coordinator:

Ana Kolbjanova

Vizuelni identitet / Visual identity:

Branislava Ilić

Milena Vučković

Plakat / Poster design:

Milena Vučković

Katalog festivala / Festival catalog:

Urednica kataloga / Catalog editor:

Branislava Ilić

Dizajn i prelom / Design:

Milena Vučković

Prevod / Translation:

Boris Tiosavljević (eng/sr)

Nela Bebler (slo/sr)

Marko Misirača (mk/sr)

Damjana Jovanović

Prateći program / Side program:

Branislava Ilić

Marko Misirača

Marija Soldatović

Bilten / Newsletter:

Urednik / Editor:

Zoran Mišić

Redakcija / Editorial staff:

Branislava Ilić, Marija Soldatović, Divna Stojanov,

Isidora Milosavljević, Bojan Tasić

Prelom / Prepress:

Aleksandar Đoković

Foto i video / Photo and video:

Dragan Vučković

Tehnička podrška / Technical support:

Šef tehnike / Technical director:

Saša Đorđević

Ekipe tehnike / Technical support team:

Vladan Brkić, Zoran Stevanović, Strahinja Đorđević,

Marija Vujičić, Nenad Miloradović, Nikola Manić,

Saša Radivojević, Ivan Filipović, Dobrica Andrić,

Zoran Jokanović

Administrativno-pravni poslovi /

Legal department:

Svetlana Borković, Nadica Ognjanović

Računovodstveni poslovi /

Accounting department:

Danijela Milenković, Snežana Nedeljković,

Danijela Stević, Snežana Ristić

Domaćini trupa / Hosts of the troupes:

Sanja Matejić, Marija Rakočević

Čedomir Štajn, Bojan Ilić

Nikola Milojević, Ana Kolbjanova

Biletarnica / Theatre box office:

Milica Đorđević

Razvodnice / Ushers:

Milica Savić, Marija Peković

Volonteri(ke) / Volunteers:

Ljiljana Božović, Jovana Marković

Bojana Krstović, Helena Arnaut

Petra Gavrilović

BILTEN

Joakimfest 16 • broj 3-4 • 10.11. oktobar 2021.

DAN DRUGI I TREĆI – „KAO DA KRAJ NIJE NI SASVIM BLIZU“

Digitalno nebo iznad nas

razgovor vodila Divna Stojanov

Šta je u ovom autorskom projektu starije, odnosno šta je prvo nastalo – sadržaj ili forma? Kako je došlo do povezivanja poetskog teksta i high tech rediteljske postavke?

Maja Pelević: Sadržaj i forma su na neki način nastajali paralelno. Bio je to jedan nesvakidašnji proces u svakom smislu. Sve je krenulo od Rozumovih univerzalnih robota Karla Čapeka, imali smo ideju da radimo *normalnu* predstavu s glumcima kako dolikuje ☺. Onda se desila korona koja nas je naterala da donesemo odluku – ili čekamo bolja vremena ili se prilagođavamo okolnostima. Na svu sreću odlučili smo se za ovo drugo i tako smo upali u višemesečno istraživanje koje je rezultiralo ovom neobičnom predstavom. Zanimljiva je bila prva proba kada smo svi zajedno seli i shvatili da ne znamo kako bi trebalo da izgledaju čitajuće probe komada koji ne postoji, predstave za koju pojma nemamo kako će da izgleda. Onda smo odlučili da naglas čitamo Bodrijarovu knjigu *Simulakrumi i simulacija* i nakon što smo je pročitali od korice do korice stvari su polako počele da se otvaraju. Ono što je

meni bilo možda najdragocenije kad je ovaj proces u pitanju je što nije postojala nikakva hijerarhija unutar autorske ekipe. Iako je svako naizgled radio svoj posao sve bitne odluke kad su u pitanju tekst, forma, sadržaj, režija, prostor su nastajale kolektivno. Čak smo i honorare podelili na ravne časti. U tom smislu i sam proces je bio integralni deo predstave. Divno bi bilo kada bi svaki rad u pozorištu mogao tako da izgleda, al' nažalost to je u većini slučajeva nemoguće. Šteta što nas pandemija verovatno ništa nije naučila.

Nikola Zavišić: Solidarnost je prvi pojam koji mi pada na pamet u vezi našeg rada na predtavi *KDKNNSB*. Držali smo se jedni drugih. To je pomoglo. Verovali smo jedni drugima bespogovorno. Nije bilo razilaženja bilo kakve vrste. Samo zajedničko mišljenje. Ono se nije uvek poklapalo, ali jeste na kraju, u rezultatu. Pored Bodrijara, čitali smo i druge stvari, ali ipak je ovaj filozofski sada već klasik podsvetno sigurno najviše uticao na nas. Pored toga, gledali smo i filmove. Gledali smo mnogo filmova. Prvo Kjubrikovu *Odisēju u svemiru 2001*, možda najbolji ali i najdepresivniji SF film ikada, film o dubokoj samoći unutar čoveka, o potrazi za korenim postojanja. Inspirisali smo se literaturom koja nam znači, filmovima i ljudima. Pričali, razvijali koncepte, prvo svako svoj, pa polako došli do zajedničkog, ovog koji sada pred vama doživljava da bude percipiran. Poetski tekst došao je na samom kraju. I on je bio rafiniran. Prvo veliki, pa na kraju kristalizovan, sveden na digitalni haiku koji nikoga ni na šta ne obavezuje. Ovo je predstava u kojoj ne postoji nadmenost. Nema autorskog ega. Nema hijerarhije. Svi smo ovaj predstavi sve. I to se ispostavlja, sudeći prema tekstovima koje čitamo iz knjige utisaka koja postoji i u koju se svako ko želi može na kraju iskustva u našoj kocki upisati, kao najbolje moguće rešenje.

Da li ste u trenucima popuštanja epidemioloških mera razmišljali o povećanju broju gledalaca i kako bi to uticalo na percepciju sadržaja?

Maja Pelević: Broj ljudi je od početka bio dogovoren pre svega zato što bi više od petoro ljudi u datom prostoru zatvorene kocke 6x6 metara bilo previše – jednostavno bi se ljudi osećali klaustrofobično. Naravno i sama tehnologija i VR naočare su nas uslovljavale. Pet je delovalo kao optimalan broj da sve funkcioniše kako treba. Od trenutka u kom smo odlučili da nemamo glumce u klasičnom smislu te reči i da publika budu izvođači znali smo da taj broj nećemo menjati čak i kad (ako) se pandemija završi.

Nikola Zavišić: Predstava *KDKNNSB* je jedna niskobudžetna ekskluziva. Jedan siromašni luksuz. Jer, iako je to krajnje neisplativo, ima smisla samo ako je broj ljudi toliki koliki jeste – 5. Simbolika petice bila bi posebna tema za razgovor, sada ne bih o tome. Ono o čemu bih da pričam jeste ta usamljenost male grupe, taman tolika da se ne oseti gužva, a opet sasvim dovoljna da čovek unutar grupe bude sasvim sam. Skafanderi, nazuvice za noge i maske izuzetno uspešno doprinose tom osećaju izolovanosti. Čak i ako znaš ko je sa tobom među pet ljudi u kocki, oni svakako izgube individualne karakteristike, ili zašto ne reći – identitet kada ste svi zajedno. A posle

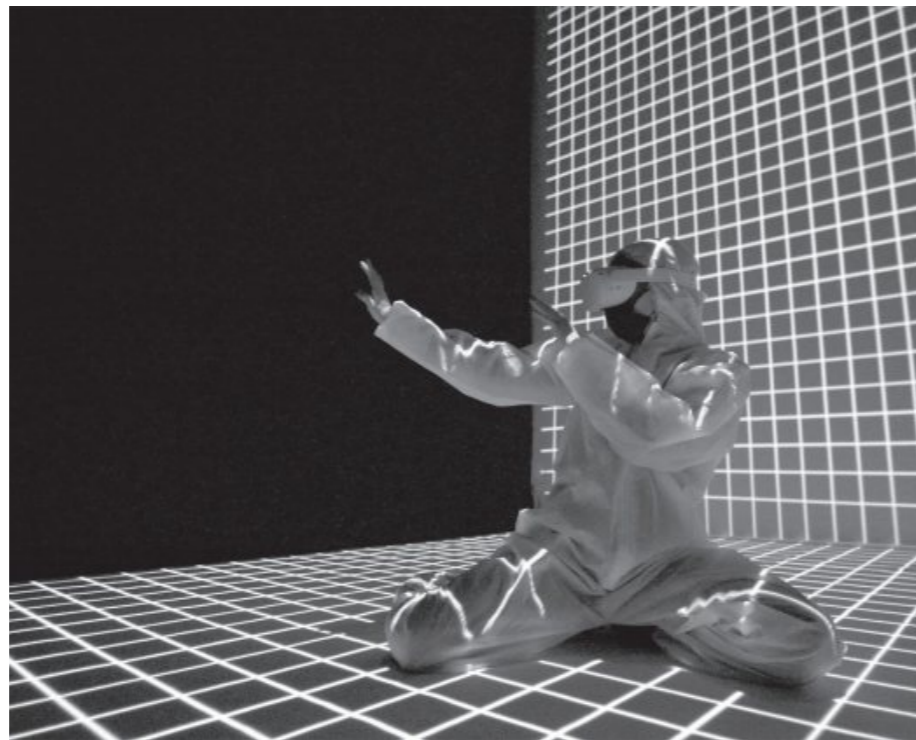
foto Željko Jovanović

nekog vremena unutra, može da se desi da ne zaboravite samo na svoju grupu, već i na sebe. Zato više od pet ljudi ne bi bilo to što je sada. A to što je sada je idealno.

Dok imerzivni teatar traži učešće publike, Vaša izvedba je otišla korak dalje – Vi određujete i kostim koji publika nosi. Osim što je predstava nastala za vreme pandemije korone, zbog čega ste odlučili da gledaoci budu obučeni u kovid zaštitna odela. Čini se da upliv tehnologije u savremeni život pojedinaca, što je jedna od tema predstave, datira još od vremena pre pandemije.

Maja Pelević: To nisu zapravo kovid zaštitna odela već jednokratna molerska odela koja izgledaju kao kovid skafanderi. Kad smo odlučili da se publika nalazi u samoj projekciji, što znači da se slika projektuje i po njima, shvatili smo da bi bilo dobro da imaju na sebi nešto belo, što bi bolje primalo sliku. A onda se nekako spontano dogodio taj kovid momenat koji je dao kostimu još jednu dodatnu dimenziju od koje naravno ne bežimo. Tačnije to što publika na ulazu ostavlja svoje lične stvari (torbe, telefone...) i na neki način svoj identitet, odgovara ideji same predstave, kako vam glas na samom početku kaže *svi smo se preselili u oblak i sad živimo tamo*. Oni (publika/izvođači) na neki način postaju ti snežno beli oblaci ispunjeni vizuelno-auditivnim sadržajem i sopstvenim mislima.

Nikola Zavišić: Hahahahahaha! Sad čitam Majin odgovor i pitanje na koje sam odgovorio u svom prethodnom odgovoru i razmišljam kako se energija misli izgleda prenosi na daljinu. Anticipirao sam dakle odgovor ranije pa sad mogu samo da

nesmisleno popunjavam prostor kako bi izgledalo da i na ovo pitanje suvislo odgovaram, a kad tamo...

Predstava samim svojim naslovom sugerise određeni kraj, kao i glas koji nam se obraća tokom izvedbe i animacija preko VR naočara, a ipak kod publike ova predstava ne budi zastrašujuće emocije ili misli o apokalipsi, već im izaziva meditativno stanje i spokojna osećanja. Šta dovodi do toga?

Maja Pelević: Bez obzira što predstava ima malo zastrašujuć, naizgled

apokaliptičan naslov, ni u jednom trenutku nam nije bio cilj da publika izađe sa predstave preplašena ili sa osećajem neprijatnosti. Svesni smo da se većina ljudi koji dođu da gledaju našu predstavu tako osećaju svaki dan bombardovani agresivnim i negativnim sadržajima sa svih strana. Mi smo hteli da im pružimo nešto drugačije, al' ne u vidu totalnog eskapizma već da probamo da ih pustimo da primaju zvukove, tekst i sliku na način na koji oni žele, da im damo bar malo makar prividne slobode. Tako je publika pozvana da prostor tretira na način na koji joj prija, mogu da stoje, sede, leže, plešu, spavaju, pevaju. I na kraju kad se predstava završi pozvani su da napišu svoje utiske u knjigu utisaka što nam je jako bitno jer smo u odnosu na razgovore s publikom koje smo imali na prvim igranjima modifikovali neke stvari u predstavi.

Nikola Zavišić: Ovo je optimistična vizija. Oni ljudi koji ostave svoje misli u knjizi utisaka zaista komuniciraju sa nama, ne pišu samo komentare tipa: *e super je* ili slične. Ljudi se izražavaju, traže reči da opišu iskustvo koje smo im omogućili, razmišljaju, to je mnogo važno. Živimo u svetu u kome misaoni proces postaje namerno suzbijan. Kao da neko od ljudi namerno pravi sve gluplje i inertnije ignorante. Predstava *KDKNNSB* naprosto otvara vrata percepcije, zove na razmišljanje, sanjanje, poetske vizije. Ipak, ima raznih slučajeva primanja našeg sadržaja. Na poslednjoj izvedbi na Bitef festivalu ušao sam sa četvorkom ljudi jer je ostalo jedno mesto prazno. Jedna veoma simpatična žena je dobila gotovo napad panike još u pretkomori, u kojoj se publika oblači i pretvara u izvođače. Kada smo ostali sami, pošto ljudi ulaze jedan po jedan, priznala mi je da je u panici šta će da se

desi. Rekla mi je da nije znala da je to takav tip predstave i da je došla sa prijateljicom misleći da je ovo klasično pozorište. Teško je disala. Rekao sam joj da sam jedan od autora i da uopšte ne treba da brine, da ću joj pomoći unutra ukoliko joj ne bude dobro. U samoj kocki sam jasno čuo kako u nekim segmentima teško diše. Onda se smirila. Kada smo dobili VR headsetove potpuno se prepala, bio je to prvi put da ima to iskustvo. Bauljajući po prostoru došla je do mene i ja sam je umirio i pomogao joj da sedne. Pobedila je strah. Nije želela da izađe iako sam joj rekao da može slobodno. Rekla je da želi da ostane i isprati sve do kraja. Uspela je. Napisala je posle ovo: *Svaki trenutak na planeti Zemlji je savršen!*

Čega se to bojimo kada su u pitanju tehnologija i veštačka inteligencija? I šta da očekujemo kada kraj bude sasvim blizu?

Maja Pelević: Mislim da se većina ljudi uopšte ne boji tehnologije već je prihvata zdravo za gotovo ili su tehnofobi skloni teorijama zavere koje nemaju baš mnogo veze sa realnošću. Situacija je čini mi se dosta jednostavnija. Kao i u slučaju drugih stvari poput naših fabrika, zemlje, zdravstva, obrazovanja, uvek treba da se pitamo ko ima vlasništvo nad našim tehnologijama, ko njima upravlja. Svet u kome vlade država u partnerstvu sa multinacionalnim kompanijama donose odluke kako će se koristiti tehnologije i veštačka inteligencija je svet koga treba da se plašimo. Koliko god nisam optimista kad je u pitanju promena ovog postojećeg neoliberalnog poretka u kome su tehnologije samo još jedno sredstvo eksploatacije i kontrole, pokušavam da makar kroz svoj rad promišljam neku bolju budućnost u kojoj smo uspeli da hajdžekujemo tehnologije i da živimo u srečnoj simbiozi sa našim mašinama – negde kao Star Trek, ne Star Wars.

Nikola Zavišić: Bojimo se da će se desiti scenrio filma *Terminator*, ali i pomenuta *Odiseja u svemiru 2001*. Ili bar izgleda da se čovečanstvo boji gubljenja kontrole nad mašinama. Ja volim da razmaštavam potencijale budućnosti pred našom rasom. Zanimljivo mi zvuči i intrigantno hipoteza da je čovek kakav je danas svako od nas, samo prelazna faza ka sasvim drugačijem obliku života – neorganskoj mašini. Uskoro bi zaista mogle da na ovoj planeti ostanu samo mašine koje bi imale ili neku svoju ideju razvoja i postojanja. Pokušavam da zamislim taj hladan svet kome čak ni kiseonik više ne bi bio potreban. A životinje? Biljke? Hmmm....

(Divna Stojanov – nagrađivana dramska spisateljica, kritičarka i dramaturškinja iz Novog Sada. Piše za pozorišni časopis Scena i prati većinu domaćih ali i neke od regionalnih pozorišnih festivala. Selektorka je festivala TAKT-Teatar u Novom Sadu.)

Večeras na repertoaru

11. 10 / od 20:00 / Knjaževsko-srpski teatar

Po istoimenom romanu Filipa Grujića
BLUDNI DANI KURATOG DŽONIJA

Režija: Jovana Tomić
Produkcija: Novosadsko pozorište (Újvidéki Színház) / Sterijino pozorje (Srbija)
Ttrajanje: 90 minuta /bez pauze/
Ograničen broj mesta u publici: 50

Dramatizacija: Dimitrije Kokanov
Prevod: Robert Lenard
Scenografija: Jasmina Holbus
Kostimografija: Selena Orb
Muzika: Luka Major
Scenski pokret: Igor Koruga

Igraju:

Robert Ožvar
Bence Salai
Terezia Figura
Agota Ferenc
Ištvan Kereši
Zoltan Molnar
Fani Dupak

O PREDSTAVI:

On je avanturista, hrabar, snažan, zavodljiv, narcisoidan, duhovit, razmažen i ranjiv... obožavan od žena i prijatelja. On je kurati Džoni! Govoreći o Džoniju, jedan od najperspektivnijih pisaca mlađe generacije, Filip Grujić, kaže da mu je namera bila da stvori lik prepun kontradiktornosti. On je bezbrižan i nežan, a istovremeno i drzak i uplašen. „Kroz njegov jezik želeo sam da prikazem našu generaciju. Naš humor je politički nekorektan, mimovi na internetu su politički nekorektni, ali sve oko nas je politički korektno, ceo medijski prostor“. Sjajna autorska ekipa koju predvodi već uigran i uspešan rediteljsko-dramaturški tandem, Jovana Tomić i Dimitrije Kokanov, napravili su scenski izuzetno atraktivnu i duhovitu predstavu, koja se zaista može posmatrati i kao glas jedne generacije.

REDITELJKA O PREDSTAVI:

Lepota tog lika je što je za svakoga nešto drugo, jer ni sam ne zna ko je; to je tema predstave, odrastanje. Ako gledamo književnost, prepoznaćemo motive i, ili, atmosferu Roberta Cuka, možda Baala, mladog antiheroja svakako, kao kod Lagarsa u Sam kraj sveta, Keruaka... Ako bindžujemo Netflix, prepoznaćemo Džonija kao jednog od indičkih nadobudnih, duhovitih klinaca u *The end of the fucking world*, *Generation +*, spisak je dug. Za mene lično, Džoni je duhovit, hrabar, ranjiv, razmažen i, pre svega, bezobrazan, a toga nam danas baš fali.

REKLI SU O PREDSTAVI:

„Ako je danas moguća pustolovina poput *Odiseje*, njen akter nije otac koji traži put do doma i porodice – nego „bludni sin“ koji, tragajući za ocem – a istovremeno se suprotstavljajući „ženskom“ principu – nastoji da pronađe sebe. Polazeći od drske, razbarušene, infantilno mudre minijature Filipa Grujića, „provučene“ kroz dinamičnu, žanrovski lukavo „neuravnoteženu“ dramaturgiju Dimitrija Kokanova, rediteljka Jovana Tomić nam, u sadejstvu sa maštovitom grupom saradnika i agilnom glumačkom ekipom Novosadskog pozorišta, podastire intrigantan primer ovakve „izokrenute potrage“ – priču o kobnim dobitcima i dragocenim porazima“. Svetislav Jovanov, Nova.rs

„Na samom početku predstave osetim i čujem nešto od atmosfere koju nalazimo u romanima i pričama Slobodana Tišme, mada je trasa našeg junaka koja ide od Novog Sada, Geteborga, Praga... opet do Novog Sada, pre svega vegetovska. Mladi, Filip Grujić, vrlo tačno crpe iz sopstvenog novosadskog književnog nasleđa...“. Nataša Gvozdenović, Vreme

PRATEĆI PROGRAM JOAKIMFESTA

Strast i entuzijizam malih izdavača

U okviru pratećeg programa festivala na Maloj sceni Knjaževsko-srpskog teatra održan je drugog dana festivala razgovor na temu doprinosa i značaja takozvanih „malih izdavača“ na polju objavljivanja pozorišne i dramske literature u Srbiji. Bojana Denić, glavna i odgovorna urednica nezavisne, mikroizdavačke kuće „Radni sto“ predstavila je njihova izdanja Hajnera Milera „Pozorište je kontrolisano ludilo“ (o Milerovim razmišljanjima o Bihneru, Klajstu, brehtu, Šekspiru, odnosu umetnika i države) i „Nema dovoljno za sve“ (Tekstovi o kapitalizmu).

– Mali izdavači se češće upuštaju u ovakve poduhvate izdavanja literature o pozorištu koja nije prevedena kod nas, smatra ona.

Da strast i entuzijizam odlikuje manje i nezavisne izdavače, mišljenje je i Nenad Glišića, moderatoda skupa, iz kragujevačkog SKC-a koji je u uvodnom izlaganju ne samo dao izuzetan uvid u „malu“ i nezavisno izdavaštvo kod nas, već je i predstavio ediciju „Prvenac“ Studetskog kulturnog centra iz Kragujevac u kojoj mlađi autori objavljuju drame i teatrološku literaturu i eseje.

Ispred domaćina, kragujevačkog Teatra Marko Misirača, predstavio je izdavačku delatnost ove kuće (čiji se ozbiljniji početak poklapa sa dolaskom Dragana Jakovljevića na njeno čelo) poput Pozorišne revije „Joakim“, edicije „Premijera“ kao i najvažnijeg izdavačkog poduhvata – monografija dobitnika Stauete „Joakim Vujić“ (izdanje „Joakimovi potomci“) koje KST objavljuje svake godine.

Razgovorima na Maloj sceni prisustvovao je veliki broj studenata kragujevačkog FILUM-a, mahom sa odseka germanistike.